

Извештај за транспарентност 2020

EY Македонија

Содржина

Порака од локалниот партнер за управување на ЕУ Македонија	3
За нас	5
<i>Правна структура, сопствеништво и управување .....</i>	5
<i>Поставеност на мрежата.....</i>	6
Посветеност на одржлив квалитет на ревизијата.....	9
<i>Инфраструктура за поддршка на квалитетот.....</i>	9
<i>Примена на професионални вредности.....</i>	11
<i>Внатрешен систем за контрола на квалитет.....</i>	12
<i>Прифаќање клиенти и продолжување соработка .....</i>	14
<i>Вршење ревизии.....</i>	15
<i>Преглед и консултации.....</i>	17
<i>Ротација и долга соработка .....</i>	18
<i>Проверки за квалитетот на ревизијата .....</i>	19
<i>Надворешна проверка на квалитетот на ревизијата.....</i>	20
<i>Усогласеност со законските барања .....</i>	20
Типови практика на независност	22
Континуирано образование на овластените ревизори и вработените	24
Приходи и надоместоци	26
<i>Финансиски информации .....</i>	26
<i>Исплаќање надомест на партнерите .....</i>	27
Прилог 1	28
Прилог 2	30

Порака од локалниот партнер за управување на ЕУ Македонија

Повелете, Извештајот за транспарентност на Ернст и Јанг, овластени ревизори ДОО Скопје (ЕУ Македонија) за 2020 година. Ние веруваме дека начинот на којшто го унапредуваме квалитетот на ревизијата, начинот на којшто управуваме со ризиците и начинот на којшто ја одржуваме нашата независност како ревизори, треба да бидат транспарентни за нашите заинтересирани страни. Ние го цениме дијалогот на редовна основа и овој извештај е еден од начините на коишто ги информираме нашите заинтересирани страни за тоа што го правиме во секоја од овие области.

Извршувањето висококвалитетни ревизии е сè уште наш приоритет број еден и е во сржта на нашата способност да служиме на јавниот интерес и на успешниот и одговорен раст на ЕУ мрежата, преку постигнување на нашата цел - градење на подобар деловен свет. Ревизорите играат витална улога во ефикасното функционирање на пазарите на капитал, преку промовирање на транспарентноста и поддршка на довербата на инвеститорите. Друштвата, регулаторите и други заинтересирани страни се потпираат на нас за испорака на квалитет во секој ангажман.

Ние сме фокусирани на инвестирање во средства за подобрување на работите што ги извршуваме, создавајќи тимови со високи постигнувања, и фокусирајќи се на градење на довербата воопшто, како и доверба во ревизиите што ги извршуваме.

Овој извештај за транспарентност на ЕУ Македонија за 2020 година е во согласност Регулативата и со македонскиот Закон за ревизија, и ја опфаќа календарската година што завршува на 31 декември 2020 година. Во овој извештај ќе можете да прочитате повеќе за нашиот систем на внатрешна контрола; како воспоставуваме професионални вредности; како вршиме ревизија, нашиот преглед и процес на консултации, како и нашиот процес за проверка на квалитетот на ревизијата и нашите типови практика на независност и влијанието на КОВИД-19 врз нашето работење.

ЕУ Македонија континуирано се фокусира на подобрување на квалитетот на нашата ревизија и одржување на нашата независност, што може да се види и од внатрешните и надворешните наоди на инспекциите. Постојаното подобрување на квалитетот на ревизијата може да бара претходни предизвикувачки пристапи за извршување ревизија, и ние се фокусираме на постојано подобрување со оценување на сите наоди од инспекциите, како и на преземање соодветни мерки.

Потребата за доверба во финансикото известување на нашите пазари на капитал никогаш не била поголема, а ревизорите играат важна улога во овој поглед.

ЕУ Македонија има задача да обезбеди информации од релевантни ревизорски активности, поврзани со ревизијата за ЕУ Македонија во текот на финансиската 2020 година.

Ги охрабруваме сите кои го читаат овој извештај – вклучувајќи ги инвеститорите, членовите на Одборот за ревизија, компаниите, регулаторите и сите заинтересирани страни – да продолжат да соработуваат со нас за нашата стратегија, како и за кое било од прашањата што се опфатени во овој извештај.

Николај Гарнев

Раководен партнер за земјата и
управител на Друштвото

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

Нашата цел: Градење подобар работен свет

ЕУ е посветен да ја извршува својата улога во градењето подобар работен свет. Извршените увиди и квалитетот на услугите што ги нудиме, помагаат во изградбата на доверба, доверба во пазарите на капитал и во економиите во светот. Ревзорите на ЕУ служат на јавниот интерес преку испорачување на високо квалитетни ревизии, си независност, интегритет, објективност и професионалес скептицизам. Притоа, ние играме клучна улога во градењето подобар работен свет за нашите вработени, за нашите клиенти и нашите заедници.

За нас

Правна структура, сопствеништво и управување

Во Северна Македонија, Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје е друштво со ограничена одговорност, основано во Скопје, Република Македонија, и е член на Ернст и Јанг глобал лимитед, компанија од Обединетото Кралство, ограничена со гаранција (ЕУГ). Во овој извештај се именуваме како ЕУ Македонија, „ние“, „нас“ или „наш/наша/наше/ наши“. ЕУ се однесува заеднички на глобалната организација на компании-членки на ЕУГ.

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје беше основана на 14 август 1997 година како друштво со ограничена одговорност, со акционерски капитал во износ од 1.887.500 денари. Сопственичката структура во ЕУ Македонија на 31 Декември 2020 е следна:

- ▶ Ернст и Јанг Југоисточна Европа паблик лимитед Никозија, со седиште на Стасиноу бр. 6, кула „Жан Нувел“, 1060 Никозија, Кипар, со сопствеништво од 49% или 924.900 денари од капиталот на друштвото
- ▶ Владимир Соколовски, овластен ревизор од Република Северна Македонија, со 48% или 906.000 денари од капиталот на друштвото
- ▶ Даница Ганчева, овластен ревизор од Република Северна Македонија, со 3% или 56.600 денари од капиталот на друштвото

Друштвото Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО е регистрирано под број ДР007 во Институтот на овластени ревизори на Република Македонија, и е носител на лиценцата за работа бр. 07-328/1 и регистарски број на лиценца 11, од 12 јули 2013 година, издадена од Советот за унапредување и развој на ревизијата на Република Северна Македонија. Главната дејност е регистрирана под број 69.20 - сметководствени, книговодствени и ревизорски работи; даночно советување.

ЕУ Македонија е носител на годишна осигурителна полиса за одговорност (полиса бр. 130400001194/00) со период на осигурување од 1 јуни 2020 година до 1 јуни 2021 година и осигурана премија којашто е над потребниот законски

минимум, утврден согласно Законот за ревизија, применлив во Република Северна Македонија.

Седиштето на ЕУ Македонија е лоцирано на Бул. 8-ми септември бр. 18, зграда 3, 4-ти кат, 1000 Скопје, Република Северна Македонија. Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО има филијала во Тирана, Албанија, со седиште на ул. Ибрахим Ругова, Скај Тавер, 6-ти кат, а од 01 јануари 2019 година има удели во износ од 49% во друштво за ревизија во Приштина, Косово со седиште на ул. Пашко Васа бб.

Заклучно со 31 декември 2020 година, ЕУ Македонија има 29 вработени (6 вработени на неопределено време и 23 вработени на определено време). На 31 март 2021 година, ЕУ Македонија има 28 вработени (5 вработени на неопределено време и 23 вработени на определено време), Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје има 2 вработени кои се овластени ревизори на Република Северна Македонија.

Ревизорското друштво е раководено од тројца сопственици, преку назначени менаџери. Друштвото има двајца управители, г-н Николај Гарнев и г-н Владимир Соколовски.

ЕУ, исто така вклучува друго друштво, членка на ЕУ Глобал во Северна Македонија, Ернст и Јанг Услуги ДООЕЛ Скопје, друштво со ограничена одговорност, основано во Скопје, Република Северна Македонија.

Компаниите-членки на ЕУ се групирани во три географски области: Америка; Азија – Пацифик; и Европа, Блискиот Исток, Индија и Африка (ЕБИИА). Областите вклучуваат повеќе региони во коишто имаа компаниите-членки или делови од тие компании. ЕУ Македонија е дел од областа ЕБИИА, којашто се состои од компаниите-членки на ЕУГ во 97 држави во Европа, Блискиот Исток, Индија и Африка. Во рамки на областа ЕБИИА постојат 10 региони. ЕУ Македонија е дел од Централниот, Источниот и Југоисточниот регион од Европа.

Ернст и Јанг (ЕБИИА) со ограничена одговорност (ЕБИИА ДООЕЛ), англиска компанија ограничена со гаранција, е главен координативен субјект за фирмите-членки на ЕУГ во областа ЕБИИА. ЕБИИА ДООЕЛ ја олеснува координацијата на овие фирми и соработката помеѓу нив, но не ги контролира. ЕБИИА

ДООЕЛ е фирма-членка на EYG, нема финансиски активности и не дава никакви професионални услуги. EY Македонија е дел од ЕБИИА регионот.

Секој регион избира Регионален партнерски форум (РПФ), чии претставници ги советуваат и делуваат како овластен одбор за регионалното раководство. Партнерот избран за претседател на РПФ, исто така, е претставник на регионот во Глобалниот совет за управување (види страна 7).

Во Европа, има ентитет, EY Europe SCRL (EY Europe). EY Europe е кооперативна компанија со ограничена одговорност (SCRL или CVBA) регистрирана во Белгија и е во сопственост на партнери на фирми членки на EYG кој работат во Европа. Таа е фирма за ревизија EY Europe е формирана за да ја замени Ernst & Young Europe LLP, фирма за ревизија регистрирана во Велика Британија, со цел да се обезбеди континуирана усогласеност со Законската регулатива за ревизија на EY, откако Велика Британија ќе престане да биде земја-членка на EY.

Во рамките на дозволената локална законска и регулаторна регулатива, EY Europe ја стекна или ќе стекне гласачка контрола над фирмите-членки на EYG кои работат во Европа. EY Europe е фирма-членка на EYG. EY Европа се здоби со контрола на гласањето на EY Македонија од 3 јули 2009 година.

Управниот одбор на EY Европа е составен од високи партнери на фирми-членки на EYG во Европа. Неговите овластувања и одговорности се однесуваат на спроведување на стратегијата и управувањето со EY Европа . Остварениот вкупен приход на глобално ниво е 37,2 милијарди американски долари, за финансиската година што завршува на 30 јуни 2020 година.

Поставеност на мрежата

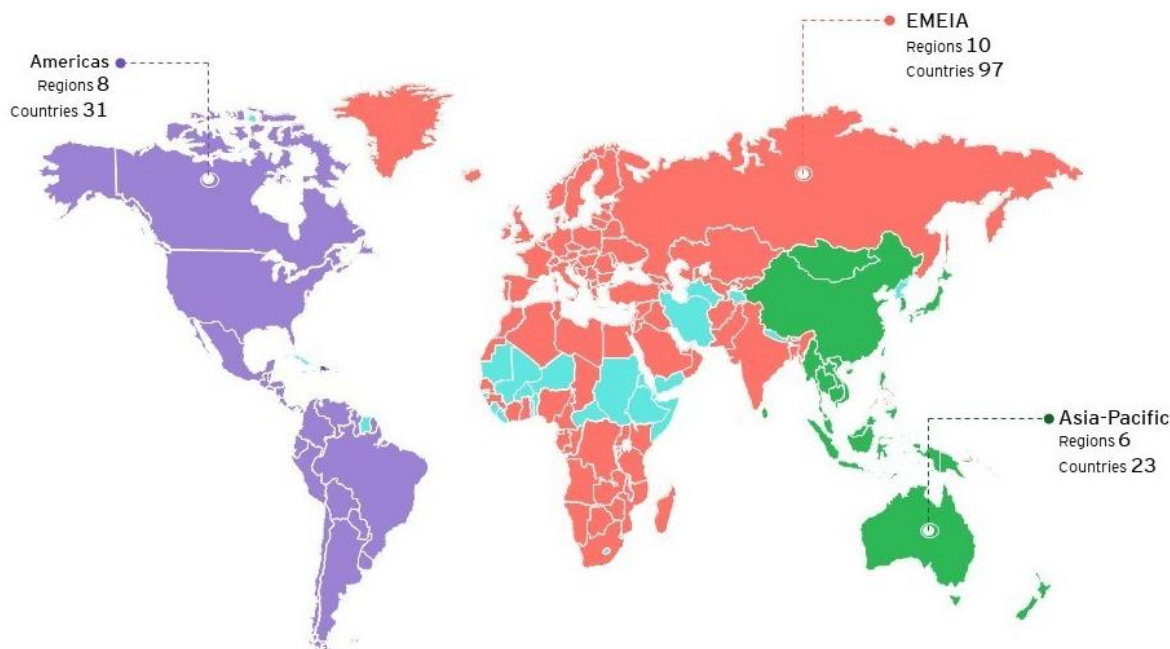
EY е глобален лидер во ревизијата, даночните услуги, трансакциите и советодавните услуги. На светско ниво, 298.000 луѓе во канцеларии во повеќе од 150 држави ја делат посветеноста за градење подобар деловен свет и се обединети од заедничките вредности и упорната посветеност за квалитет, интегритет и професионален скептицизам. На денешниот современ глобален пазар, интегрираниот пристап на EY е особено важен при вршењето високо квалитетни мултинационални ревизии, коишто можат да ја вклучат речиси секоја држава во светот.

Овој интегриран пристап му овозможува на EY да се развие и да се осврне на опсегот и длабочината на експертизата, потребни за реализација на такви сложени ревизии.

Централниот ентитет на ЕУ, ЕУ Глобал, ги координира компаниите-членки и ја унапредува нивната меѓусебна соработка. ЕУ Глобал не дава услуги, туку во целите вклучува унапредување на давањето исклучителни, високо квалитетни услуги кон клиентите од своите компании-членки насекаде низ светот. Секоја компанија-членка е засебен правен ентитет. Обврските на компаниите-членки и

мандат, со одредби за еден дополнителен реизбор. Глобалниот советодавен одбор врши советување на ЕУГ за политиките, стратегиите и аспектите од јавен интерес на нивното донесување одлуки. Глобалниот советодавен одбор во некои инстанции е потребен за повеќе значајни работи коишто може да имаат влијание на ЕУ.

Figures are as of 1 July 2020

нивните одговорности се раководени од регулативите на ЕУ Глобал и други најразлични договори.

Структурата и главните тела на глобалната организација, во текот на годината се опишани подолу. Тие го отсликуваат начелото дека ЕУ, како глобална организација, има единствена заедничка стратегија.

Истовремено, мрежата работи на регионално ниво во рамките на областите. Овој нов оперативен модел овозможува поголемо фокусирање на чинителите во регионите, овозможувајќи им на компаниите-членки да изградат посилни врски со клиентите и другите, во секоја држава и да дадат подобар одговор на локалните потреби.

Глобален советодавен одбор

Глобалниот советодавен одбор (ГСО) е главното советодавно тело на ЕУГ. Се состои од еден или повеќе претставници – членки од сите региони, останати фирми-членки и до шест независни претставници, неизвршни директори. Регионалните претставници кои притоа немаат повисоки управни улоги, се избираат од нивните колеги со тригодишен

Независен неизвршен одбор

До шест независни неизвршни претставници (ННП) се назначуваат вон ЕУ, и на глобалната организација и ГСО им даваат значаен придонес кон нивните различни перспективи и мислења. ННП се високи лидери од јавниот и приватниот сектор, и ги одразуваат различните географски средини и професионални искуства. На глобалната организација и на ННП тие донесуваат значајна корист од нивните различни перспективи и длабочина на знаење. ННП исто така го формира мнозинството на јавен интерес на Глобалниот советодавен одбор, којшто се однесува на прашања од јавен интерес, вклучувајќи дијалог со заинтересираните страни во процесот на донесување одлуки, прашањата покренати во политиките и процедурите за известување, перспективите за ставовите на засегнатите страни и дискусии на раководството за ангажирањето во квалитетот и ризикот. ННП се номинираат од посебен комитет.

Глобален извршен одбор

Глобалниот извршен одбор (ГИО) ги сплотува заедно лидерските функции, услуги и географии на ЕУ. На 1 јули 2020 година неговото претседавање се врши од

претседателот и главниот извршен директор на EYG, а вклучува и свој главен оперативен директор; глобални партнери за управување со услуги кон клиенти и поддршка за бизниси; обласните раководни партнери; глобалните функционални лидери за талент и финансии, управување со ризици и финансиски и корпоративен развој; како и лидерите за глобални услужни дејности – ревизија, консалтинг (претходно советодавни услуги), Стратеги и трансакции (претходно советодавни услуги за даноци и трансакции) и даноци; и една EYG фирма – членка поставена како партнер кој се менува.

ГИО, исто така го вклучува претседателот на Глобалната комисија за пазари, Претседателот на глобалната комисија за развој, Претседателот на Глобалната комисија за клиенти, Претседателот на глобалната комисија за сметководство, Претседателот на глобалната комисија за нови пазари, како и претставник од праксата на развојните пазари.

ГИО и ГСО одобруваат номинации за Претседател и Главен извршен директор на EYG и го ратификуваат именувања на глобални партнери за управување. ГИО, исто така одобрува именување глобални потпретседатели. ГСО ратификува именување на секој глобален потпретседател кој служи како член на ГИО.

Во описот на работни задачи на ГИО се вбројува и унапредувањето на глобалните цели и развојот, одобрување и, онаму каде што е потребно, имплементација на:

- ▶ Глобални стратегии и планови
- ▶ Заеднички стандарди, методологии и политики коишто треба да бидат унапредени кај компаниите-членки
- ▶ Иницијативи за вработени, вклучително и критериуми и процеси за примање, оценување, развој, наградување и пензионирање партнери
- ▶ Подобрување квалитет и програми за заштита
- ▶ Предлози во поглед на регулаторни работи и јавни политики
- ▶ Политики и упатства што се однесуваат на услугите кон меѓународни клиенти од компаниите-членки, развој на деловноста, пазари и брендирање
- ▶ Развојни фондови на ЕУ и приоритети за инвестирање
- ▶ Годишни финансиски извештаи на EYG и буџети
- ▶ Препораки на ГСО

ГИО исто така има моќ да посредува и да решава спорови меѓу земјите-членки на EYG.

Комисии за ГИО

Воспоставени од ГИО, спојувајќи претставници од области, комисиите на ГИО се одговорни за давање препораки на ГИО. Како дополнување на Глобалниот ревизорски комитет, примери за други комитетит вклучуваат ревизија, консалтинг, даноци, стратегија и трансакции, глобални пазари и инвестиции, глобални клиенти, спојување на пазари, управување со таленти и ризици.

Глобална работна група

Оваа група ги обединува членовите на ГИО, комисиите на ГИО и регионалните лидери. Глобалната работна група има за цел да го унапреди заедничкото разбирање меѓу компаниите-членки за стратешките цели на ЕУ и конзистентноста во работењето, во рамки на целата организација.

Компании – членки на ЕУ Глобал

Согласно регулативите на ЕУ Глобал, компаниите-членки се обврзуваат да ги следат целите на ЕУ, како што е давањето висококвалитетни услуги насекаде низ светот. Со таа цел, компаниите-членки се обврзани да ги спроведат глобалните стратегии и планови и да го одржат пропишаниот делокруг на услужна способност. Од нив се бара да се во согласност со заедничките стандарди, методологии и политики, вклучително и оние коишто се однесуваат на методологијата на ревизија, квалитетот и управувањето со ризик, независноста, споделувањето знаење, човечки ресурси и технологија.

Пред сè, компаниите-членки на ЕУ Глобал се посветени на вршење на нивните професионални работи согласно применливите професионални и морални стандарди, како и применливите законски барања. Ваквата посветеност на интегритетот и правичното работење се зајакнати од Глобалниот кодекс на однесување и ЕУ вредностите (види страна 12).

Покрај усвојувањето на регулативите на ЕУ Глобал, компаниите-членки влегуваат во неколку други договори коишто ги покриваат аспектите на нивното членство во организацијата на ЕУ, како што се правото и обврската за користење на името на ЕУ и споделувањето знаење.

Фирмите-членки се предмет на проверка и оценка на нивното придржување кон условите на EYG и политиките како што се независноста, квалитетот на ревизија, управувањето со ризици, како и методологијата за контрола и човечки ресурси. Земјите што се членки на ЕУ, коишто не можат да ги исполнат условите за квалитет, како и други услови за членство во ЕУ Глобал, подложни се на исклучување од ЕУ Глобал.

Посветеност на одржлив квалитет на ревизијата

Инфраструктура за поддршка на квалитетот

Квалитет на нашите услуги

Следниот бран (NextWave) е глобална стратегија на ЕУ и амбиција за обезбедување на долгорочна вредност на клиентите, луѓето и општеството. Следниот бран ги потврдува целите, амбициите и стратегијата на ЕУ. Целта на ЕУ за градење на подобар работен свет продолжува да ги инспирира ЕУ луѓето не само да им служат на клиентите, туку и да ги користат нашите знаења, вештини и искуства за поддршка на заедниците во кои живееме и работиме. Квалитетните услуги што ги обезбедуваме помагаат во градењето доверба на пазарите на капитал и доверба во економиите низ целиот свет.

Обезбедувањето на високо квалитетни ревизии и континуирано подобрување на она што го правиме се основни за градење на подобар работен свет. За да го постигнеме тоа, ние регрутираме, развиваме и ги задржуваме соодветните луѓе; прифаќаме иновации; поттикнуваме поедноставување во процесите; и внимателно го следиме она што го работиме. Да му служиме на јавниот интерес преку изготвување на високо квалитетни ревизии низ целиот свет е наш врвен приоритет. Продолжуваат да се прават значителни инвестиции за да се обезбедат најсовремени алатки и да се развијат нашите ЕУ луѓе. Ревизорските тимови на ЕУ го прифаќаат дигиталниот пристап и се поддржани со инвестиции во нови технологии со износ поголем од 600 милиони долари.

Фирмите-членки на EYG и нивните сервисни линии имаат одговорност за давање квалитетни ангажмани, вклучително и прегледи на квалитетот на управување и проверка на квалитетот на ангажманите во реално време, при што се мери усогласеноста со професионалните стандарди и сите наши политики.

Глобалниот заменик претседавач за ревизија ја координира усогласеноста на компаниите-членки, како и примената на политиките и процедурите на ЕУ за ревизорски услуги.

Професионална практика

Глобалниот вицепретседавач за професионална практика, насловен уште и како Директор за професионална практика (ДПП), е под надзор на Глобалниот потпретседавач за ревизија и неговата работа е да воспостави глобални политики и процедури за контрола на квалитетот на ревизиите. Секоја од обласните ДПП се под надзор на Глобалниот ДПП и Обласниот лидер за ревизија. Со ова се помага во давањето поголемо уверување во поглед на објективноста на квалитетот на ревизијата и процесот на консултација.

Глобалниот ДПП, исто така води и врши надзор над Групата за професионална практика. Таа претставува глобална мрежа од специјалисти за технички предметни работи во сметководството и стандардите за ревизија, кои што даваат консултации за сметководство, ревизии и работи поврзани со финансиско известување, и вршат разновиден мониторинг на видовите практика и активностите за проценка на ризик.

Глобалниот ДПП врши надзор над развојот на Глобалната методологија за ревизија на ЕУ (ЕУ ГМР) и поврзаните технологии, со цел да бидат конзистентни со релевантните професионални стандарди и регулаторни барања. Глобалната група за професионална практика, исто така врши надзор над развојот на програмите за упатство, обука и надзор, како и процесите коишто се користат од експертите во компаниите-членки за конзистентно и ефективно вршење на ревизиите. Глобалниот, регионалниот и подрегионалниот ДПП, заедно со други професионалци кои работат со нив во секоја компанија-членка, имаат познавања за луѓето, клиентите и процесите во ЕУ и достапни се за консултации со тимовите што се вклучени во ревизии.

Често се воведуваат и дополнителни ресурси за подобрување на групата за професионална практика, вклучително и мрежи од професионалци, фокусирани на:

- ▶ известување за внатрешна контрола и поврзани аспекти на нашата методологија за ревизија
- ▶ Сметководство, ревизија и прашања поврзани со ризик за конкретни индустрии и сектори
- ▶ Прашања по конкретни настани како што се; области со граѓански и политички немири; државен долг и поврзано сметководствено,

ревизиско и финансиско известување и импликации од обелоденување

- ▶ Општи прашања за ангажмани и како ефективно да се работи со ревизорските комитети

Управување со ризик

Управувањето со ризик (PM) ги надгледува активностите во цела организација и е дизајниран да им помогнат на ЕУ луѓето да ги исполнат глобалните и локалните одговорности за усогласеност и да ги поддржат тимовите кои се соочуваат со клиентите во давањето квалитетни и исклучителни услуги за клиенти. Одговорноста за испорака на висок квалитет на услуги и сопственоста на ризиците поврзани со квалитетот е сместена во членките фирми и нивните сервисни линии.

Помеѓу останатите работи, глобалниот лидер за управување со ризици го надгледува управувањето со тие ризици од членките фирми како што истото постојано го прави во однос на другите ризици во организацијата, како составен дел од пошироката рамка за управување со ризиците во компанијата.

Партнерите од компаниите-членки се назначуваат за предводење иницијативи за проценка на ризик во давањето услуги на компаниите-членки, (поддржани од останатите вработени и професионалци) вклучувајќи координација помеѓу сервисните линии за таквите прашања. Глобалниот лидер за управување со ризици, исто така има одговорност за воспоставување глобално конзистентни приоритети за вршење проценка на ризик и управување со ризик на целокупната ЕУ организација.

Овие приоритети се поставени каскадно кон компаниите-членки, а нивното извршување се следи со формална програма за управување со ризик во друштвата.

Во 2020 година се појавија дополнителни комплексности, бидејќи светот се справува со пандемијата КОВИД-19. Ова бараше координиран одговор насекаде во ЕУ преку активирање на Глобалната програма за управување со кризи (ГПУК). Во секој аспект и на секоја локација бизнисите беа погодени. ГПУК, предводена од Глобалниот лидер на PM, го вклучи раководството на ЕУ во честа комуникација. ГПУК е обемна програма што редовно се прегледува. Вклучува планови што се пренесуваат од глобалното на локално ниво.

Глобална политика за доверливост

Чувањето доверливи информации е вкоренето во секојдневните активности на фирмите-членки на ЕУ Глобал. Почитувањето на интелектуалниот капитал, како и сите други чувствителни и доверливи информации, се основа во рамките на Глобалниот кодекс на однесување, којшто дава јасен збир на однесувања што се очекуваат од сите ЕУ вработени. Глобалната политика за доверливост дополнително

го деталзира овој пристап кон заштита на информациите и ја одразува постојаната употреба на ограничени податоци. Оваа политика обезбедува дополнителна јасност за ЕУ вработените и формите: претставува основен елемент на еден поширок пристап, којшто вклучува и други клучни политики за судир на интереси, како заштита на лични податоци и чување податоци. Останати елементи од ова упатство се:

- ▶ Упатство за користење на социјалните медиуми
- ▶ Информации за справување со најразлични барања

Покрај тоа, глобалната политика за пријавување на измама, нелегални акти и други непочитувања на закони, регулативи и Кодексот на однесување на ЕУ бараат од професионалците на ЕУ да пријават кога ќе забележат какво било однесување за кое се верува дека претставува повреда на применливиот закон или регулатива, согласно стандардниот или Глобалниот кодекс на однесување на ЕУ. Ова вклучува неовластено или несоодветно откривање на доверливи информации.

Понатаму, глобалната политика за заштита на личните податоци поддржува и се заснова врз одредби во рамките на ЕУ Глобалниот кодекс на однесување во врска со почитување и заштита на личните информации, во согласност со локалното законодавство и професионалните стандарди, а неодамна беше ажурирана за да се усогласи кон регулативата на Европската Унија (EU) за општа заштита на податоците.

Безбедност на електронски податоци

Управувањето со ризикот од големи и комплексни напади врз електронските податоци е дел од деловното работење на сите компании. Додека од една страна не постојат системи што се имуни на заканите од напади врз електронските податоци, ЕУ Македонија демонстрира будност во чекорите коишто ги презема обезбедувајќи заштита на податоците на клиентите. ЕУ има проактивен пристап кон заштитата на електронските податоци и тој вклучува спроведување технологии и процеси што се неопходни за управување и минимизирање на ризиците од напади врз електронските податоци глобално. ЕУ програмите за безбедност на информации и заштита на податоци, усогласени со индустриските практики и применливата правна регулатива, се дизајнирани да обезбедат заштита од неовластено откривање податоци. Формиран е и посветен тим, составен од внатрешни и надворешни специјалисти за безбедност на електронски податоци, кој активно ги надгледува и заштитува системите на ЕУ.

Покрај техничките и оперативни контроли, сите лица вработени во ЕУ се обврзани писмено да го потврдат нивното разбирање на принципите содржани во Глобалниот кодекс на однесување на ЕУ и нивната

заложба да се придржуваат до нив и да учествуваат во годишната едукативна програма околу подигнување на свеста за безбедноста. Постојат повеќе политики коишто ја опишуваат потребната грижа што мора да се применува кон технологијата и податоците, вклучувајќи но не ограничувајќи се на глобалната политика за безбедност на информации и глобалната политика за прифатливата употреба на технологија. Политиките и процедурите за безбедност на електронски податоци на ЕУ, ја препознаваат потребата од навремена комуникација. Лицата вработени во ЕУ, преку редовна комуникација се потсетуваат на нивните одговорности кон овие политики и општата практика за зголемување на свеста за безбедноста.

Компоненти на програмата за контрола на квалитетот на ревизијата

Во следниве делови ги опишуваме главните компоненти од програмата за контрола на квалитетот на ревизијата кои ЕУ Македонија ги следи:

- ▶ Вградување на професионални вредности
- ▶ Систем на внатрешна контрола и квалитет
- ▶ Прифаќање на клиенти и продолжување со работа
- ▶ Вршење на ревизии
- ▶ Преглед и консулти
- ▶ Ротација на партнери за ревизија и долгорочна соработка
- ▶ Преглед на квалитетот на ревизиите
- ▶ Надворешни прегледи за контрола на квалитет
- ▶ Усогласеност со законските барања

Примена на професионални вредности

Одржлив квалитет на ревизијата

Квалитетот е основата за исклучителна услуга кон клиентите и е составен дел од нашата работа и централна одговорност е да обезбедиме доверба кај пазарите на капитал. Ова е преликано во Одржливата програма за квалитет на ревизијата (SAQ), којашто за нашата ревизорска практика претставува највисок приоритет.

Секоја фирма-членка којашто е дел од нашата глобална структура е посветена на обезбедување висококвалитетни ревизии. Таа е имплементирана локално а координирана и надгледувана глобално. Зборот „ одржлив “ во SAQ се користи за да се докаже дека ова не е еднократна, краткорочна иницијатива, туку тековен постојан процес на подобрување.

SAQ се состои од 6 компоненти: тонот на врвот; исклучителни таленти; поедноставување и

иновации, дигитални и технолошки иновации во ревизијата, оспособување и квалитетна поддршка и следење и одговорност. Овие столбови се поддржани како темел за опслужување на јавниот интерес.

Постигнат е значителен напредок преку SAQ. Внатрешните и надворешните инспекциски наоди од контролите на фирмите членки на ЕУ на глобално ниво се подобруваат и постои поголема конзистентност во извршувањето. Лансирани алатки од светска класа, коишто го подобруваат квалитетот и вредноста на нашите ревизии. Нашата способност да испорачаме конзистентност делумно се базира врз употребата на ЕУ Canvas, нашата платформа за “онлајн” ревизија, на ЕУ Helix платформа за аналитички постапки и ЕУ Atlas платформа за истражување.

Клучна карактеристика на ЕУ Canvas е “Мојот ЕУ” (претходно познат како Порталот за клиенти), кој им овозможува на клиентите да комуницираат со ревизорските тимови и да потврдат какви информации побарале ревизорите и дали се обезбедени тие информации. ЕУ Canvas исто така ја олеснува употребата на програмата за управување со проектот “Milestones”, која им помага на ревизорските тимови да следат и да ги нагласат потенцијалните прашања што треба да се решат за време на процесот на ревизија.

Кога се користат Milestones, Мојот ЕУ и алатките за управување со проектот, тимовите кои работат на ангажманите можат поефикасно да ги извршуваат ревизорските задачи со соодветна доза скептицизам и љубопитност. Како резултат на тоа, квалитетот на ревизијата е подобрен.

Други иницијативи на SAQ вклучуваат: нов пристап кон сликовно прикажување на внатрешните контроли и процеси на компанијата; Алатка за личен обем на работа, преку која се проверуваат личните одговорности и се врши проценка дали се располага со доволно време за да бидат извршени ревизии со висок квалитет; Размислување за резултатот (Purpose-Led Outcome Thinking -PLOT), рамка која се фокусира на однесувањата кои придонесуваат до извршување на ревизии со висок квалитет: Преглед на клучни наоди, што помага при обука на ЕУ тимовите.

Исто така постои мрежа на лидери за овозможување на квалитетот (QELs), сеопфатен глобален комитет за квалитет на ревизијата и култура и однесување. Тие ни помагаат при извршување и прегледување на анализата на причинители и разбирање на влијанието на нашите иницијативи за постигнување на квалитетни резултати, подобро однесување и континуирано подобрување на размислувањето.

Квалитет на ревизијата е нешто што секој член на тимот треба да го разбере и да биде посветен во неговото имплементирање на локално ниво. SAQ и е

важен за сите наши цели и амбиции и секоја регионален и локален лидер треба да има надзор над напорите за постигнување на тие цели.

Инфраструктурата на SAQ ни покажува дека квалитетот на ревизијата е единствен и најважен фактор при носењето на одлуки и клучна мерка на која се заснова репутацијата.

Тонот на врвот

Раководството на ЕУ Македонија е одговорно за поставување на правилниот тон на врвот и прикажување на посветеноста на ЕУ за градење подобар деловен свет, преку своето однесување и делување. Иако тонот на врвот е клучен, нашите вработени подеднакво разбираат дека квалитетот и професионалната одговорност започнуваат со нив. Нашите заеднички вредности, коишто ги инспирираат нашите луѓе и ги водат до правилните одлуки, како и нашата посветеност за квалитет, се всадени во нашето постоење и се сè што ние правиме.

Пристапот на ЕУ кон деловната етика и интегритетот се содржани во ЕУ Глобалниот работен кодекс на однесување и други политики, и се всадени во консултативната култура, програмите за обука и внатрешните комуникации на ЕУ. Високото раководство постојано ја зајакнува важноста на квалитетното вршење на работата и усогласеноста со професионалните стандарди и нашите политики, предводејќи со пример и преку различни типови комуникација. Покрај тоа, ЕУ го проценува квалитетот на обезбедените професионални услуги како клучна мерка за проценка и наградување на професионалците на ЕУ.

Културата на ЕУ дава силна поддршка на соработката и особено ја потенцира важноста на консултациите при справување со комплексно или субјективно сметководство, ревизија, известување и прашања поврзани со регулаторните барања и независноста. Веруваме дека е важно да се утврди дека ангажираните тимови и клиентите доследно ги следат консултантските совети и ова го потенцираме кога е потребно.

Постојан став на ЕУ Македонија е дека ниту еден клиент не е поважен од професионалното реноме – реномето на ЕУ Македонија и реномето на секој наш професионален експерт.

Работен кодекс

Промовираме култура на интегритет меѓу нашите професионални лица. Глобалниот работен кодекс на ЕУ поставува јасни стандарди коишто ги предводат нашите активности и нашето деловно работење. Глобалниот работен кодекс на ЕУ е поделен е во пет категории:

- ▶ Работење едни со други

- ▶ Работење со клиенти и други
- ▶ Однесување со професионален интегритет
- ▶ Одржување на објективност и независност
- ▶ Почитување на интелектуалниот капитал

Преку нашите процедури за надзор на усогласеноста со Глобалниот работен кодекс на ЕУ, како и преку честа комуникација, се стремиме да создадеме средина којашто ги охрабрува сите вработени да се однесуваат одговорно, вклучувајќи пријавување неправилно работење, без страв од одмазда.

Жешката линија за етика на ЕУ им дава на нашите луѓе, клиенти и сите други кои се надвор од организацијата, прилика за доверливо пријавување, активност којашто потенцијално вклучува неетичко или несоодветно однесување или однесување коешто ги крши професионалните стандарди или на кој било начин е неконзистентно со ЕУ Глобалниот работен кодекс. На глобално ниво жешката линија за етика е одржувана од страна на надворешна организација, којашто дава доверливи и, доколку е потребно, анонимни услуги за пријавување.

По добивањето пријава на жешката линија на ЕУ, без разлика дали се работи за телефонски повик или преку Интернет, таа брзо/навремено добива внимание. Во зависност од содржината на пријавата, соодветните лица од Управување со ризици, Човечки ресурси, Правна служба или други функции се вклучуваат во справување со пријавата. Истите постапки се применуваат и за прашањата што се пријавени вон Жешката линија за етика на ЕУ.

Нашите вредности: Кои сме ние

Луѓе кои покажуваат интегритет, почит, тимска работа и инклузивност

Луѓе со енергија, ентузијазам и хараброст да водат

Луѓе кои градат врски врз основа на правилен начин на работење

Внатрешен систем за контрола на квалитет

Структура

Реномето на ЕУ Македонија за давање високо квалитетни, професионални, ревизорски услуги на независен, објективен и морален начин е основа за нашиот успех како независни ревизори. Континуирано инвестираме во иницијативи за

унапредување на објективноста, независноста и професионалниот скептицизам. Ова се основните атрибути на една висококвалитетна ревизија.

Во ЕУ Македонија, нашата улога како ревизори е да дадеме мислење за објективно претставување на финансиските извештаи на компаниите во коишто вршиме ревизија. Составуваме квалификувани тимови за давање на нашите услуги, повикувајќи се на нашата стручност во сите индустриски сектори и услуги. Постојано се стремиме да го подобриме нашиот квалитет и процес на управување со ризици, така што квалитетот на нашата услуга е на постојано високо ниво.

Препознаваме дека во денешната средина, којашто се карактеризира со континуирана глобализација, брзото движење на капиталот и влијанието на промените во технологијата – квалитетот на нашите ревизорски услуги никогаш не бил поважен. Како дел од Следниот бран, ЕУ продолжува со големи инвестиции во развојот на ревизорската методологија, алатки и други ресурси што се потребни за поддршка на давањето квалитетна услуга.

Додека пазарите и чинителите продолжуваат со барање висококвалитетни ревизии, тие истовремено сè повеќе бараат ефикасно и ефективно давање ревизорски услуги. Покрај споменатите инвестиции, ЕУ продолжува да бара начини за подобрување на ефективността и ефикасноста на ревизорската методологија и процеси, истовремено подобрувајќи го квалитетот на ревизијата.

Правиме напори да откриеме во кои делови, квалитетот на нашата ревизија можеби не ги задоволува нашите очекувања и очекувањата на чинителите, вклучително и надворешни регулатори на ревизорските фирми. Бараме начини да учиме од надворешни и внатрешни инспекциски активности и да утврдуваме причини за квалитет, со цел за континуирано подобрување на квалитетот на ревизиите, и веруваме дека важен дел од процесот на инспекција на ревизиите е да се преземат ефективни и соодветни активности за подобрување на квалитетот.

Ефективност на системот за контрола на квалитетот

ЕУ создаде и примени сеопфатна низа од глобални политики и разни типови практика за контрола на квалитетот на ревизијата. Тие се во согласност со условите што се пропишани од Меѓународните стандарди за контрола на квалитет, издадени од Меѓународниот одбор за стандарди за ревизија и уверување (МОСРУ). ЕУ Македонија ги усвои овие глобални политики и процедури и ги дополни за да бидат во согласност со локалните закони и професионални упатства и за решавање на специфичните деловни потреби.

Исто така, ја спроведуваме програмата на ЕУ за Проверка на квалитетот на ревизијата (ПКР), со цел да оцениме дали нашиот систем за контрола на квалитетот на ревизијата бил делотворен на начин на којшто би се обезбедило разумно уверување дека ЕУ Македонија и нашите вработени работат согласно применливите професионални и внатрешни стандарди и законски прописи.

Резултатите од ПКР програмата и надворешните (екстерните) инспекции се оценуваат и се соопштуваат на ЕУ Македонија, со цел за да може да обезбеди основа за постојано усовршување на квалитетот на ревизијата, во согласност со највисоките стандарди на професијата.

Глобалниот извршен директор има одговорност за спроведување на подобрувањето на квалитетот. Како такво, ги анализира резултатите од нашата внатрешна програма за ПКР и надворешните (екстерните) регулаторни проверки, како и клучните активности, наменети во областа за подобрување.

Неодамнешните резултати од ваквото следење, заедно со повратните информации од независните регулаторни инспекциски посети, добиени неодамна, овозможува ЕУ Македонија да донесе заклучок дека нашите системи за внатрешна контрола се дизајнирани на соодветен начин и работат ефективно.

Ажурирање на контролната рамка – ISQM 1

Во септември 2020 IAASB одобри стандард за квалитет кој што вклучува значајни промени во начинот на кој професионалните сметководствени фирми управуваат со квалитетот на услугата. Меѓународниот стандард за управување со квалитет 1 (ISQM 1) ќе го замени сегашниот меѓународен стандард за контрола на квалитетот 1 (ISQC 1) и ќе преземе поактивен пристап заснован на ризици. ISQM 1 ќе стапи на сила од декември 2022 година, но останува предмет на конечно одобрување од страна на Одборот за надзор на јавниот интерес, во согласност со соодветната постапка.

ISQM ќе бара од компаниите да дизајнираат, имплементираат, следат и да го проценуваат целокупниот систем на управување со квалитетот (SQM) што обезбедува разумно уверување дека фирмата ќе ги исполни своите цели во однос на квалитетот.

Стандардот вклучува поцврсти барања за управување, лидерство и култура на професионални сметководствени фирми и процес на проценка на ризик со кој ги оценуваат ризиците за постигнување на целите за квалитет и идентификување на контролите што се однесуваат на тие ризици. Исто така, потребно е пообемно следење на стандардите за управување со квалитет за да се оцени ефективността и да се идентификуваат недостатоците што бараат корегирање.

Многу чекори се превземени досега во однос на подобрување на стандардот за управување со квалитет. Ефективен стандард за управување со квалитетот е основа за сите иницијативи за квалитет на ЕУ и клучен сегмент за квалитетот и ефикасноста во работењето. Пристапот на ЕУ е доследно имплементирање на стандардот за управување со квалитет низ целата мрежа на фирми-членки. Ова е особено важно во глобалната економија каде што многу ревизии вклучуваат различни фирми-членки на ЕУ. Глобално усогласување на стандардот за управување со квалитет помага да се обезбеди квалитетен ангажман и негово доследно извршување.

Додека стандардот ќе стане ефективен од декември 2022 година, ЕУ Македонија започна со работа за имплементација на новиот стандард заедно со програмата за трансформација на стандардот за управување со квалитет на ЕУ. Во нашите првични чекори вклучени се следните:

- ▶ Идентификување на функциите и сервисните линии што спаѓаат во опсегот на ISQM 1
- ▶ Воспоставување структура за управување со програмата за дизајнирање и имплементација на системот за управување со квалитет за усогласување на ISQM 1 со претставници од различните функции и сервисни линии
- ▶ Идентификување и проценка на ризиците за квалитет и документирање на контролите во согласност со пристапот развиен во мрежата
- ▶ Идентификување на ресурсите и барањата во мрежата и како тие се имплементирани и користени во стандардот за управување со квалитет на секоја земја
- ▶ Идентификување на подобрувањата на контролната рамка и предизвикување на тековните контроли за усогласеност со новиот стандард

Ние веруваме дека барањата содржани во рамките на ISQM 1 можат да помогнат за подобрување на квалитетот на ниво на фирма и на ниво на ангажман, бидејќи ефективниот систем за управување со квалитетот е основан со цел да се постигне постојан квалитет на ангажманите.

Прифаќање клиенти и продолжување соработка

Политики на ЕУ

Глобалната политиката за прифаќање клиенти и за продолжување соработка на ЕУ, поставува начела за фирмите-членки, според коишто се одлучува дали да се прифати нов клиент или нов ангажман или дали да се продолжи соработката со веќе постоечки клиент или ангажман. Ваквите начела се од темелно значење за одржувањето квалитет, управувањето со ризик, заштитата на нашите вработени и усогласеноста со законските прописи. Целите на политиката се следни:

- ▶ Воспоставување строго утврден процес за проценка на ризик и донесување одлуки за прифаќање или продолжување соработка со клиенти
- ▶ Усогласеност со применливите прописи за независност
- ▶ Препознавање и соодветно справување со конфликт на интереси
- ▶ Препознавање и одбивање клиенти кои претставуваат преголем ризик
- ▶ Барање консултација со одговорните стручни лица за да се утврдат дополнителни постапки за управување со ризик за специфични фактори со висок ризик
- ▶ Усогласеност со законските, регулаторните и професионалните барања

Покрај тоа, глобалната политика на ЕУ за конфликт на интереси ги поставува глобалните стандарди за справување со категории на потенцијален конфликт на интереси и постапките за нивно препознавање. Исто така, содржи и одредби за управување со потенцијален конфликт на интереси што е можно побрзо и поделотворно, преку примена на соодветни мерки. Ваквите мерки варираат од добивање согласност од клиент за компанија-членка на ЕУ за работа со друг клиент каде може да постои конфликт на интерес, утврдување на посебни тимови на, ангажман за кај два или повеќе клиенти, имплементирање на “кинески ѕид” помеѓу тимовите или одбивање ангажман од компанија-членка, со цел да се избегне идентификуваниот конфликт.

Глобалната политика на ЕУ за конфликт на интереси и соодветното упатство ја зема предвид зголемената комплексност на ангажманите и односите со клиентите, како и потребата за брзина и точност во одговорите кон клиентите. Новите измени, исто така се усогласени со најновите Меѓународни етички стандарди за сметководители (IESBA).

Примена на политиката во пракса

Го користиме (PACE), ЕУ Постапка за прифаќање клиенти и ангажмани, интранет систем за ефикасно координирање на прифаќањето ангажман од клиент и продолжување соработка во согласност со глобалните политики, сервисните линии услужните политики и политиките на фирмите-членки. PACE ги води корисниците низ условите за прифаќање или продолжување соработка и ги утврдува политиките и упатува на професионалните стандарди што се потребни за проценка на деловните можности и поврзаните ризици.

Како дел од овој процес, ние внимателно ги разгледуваме ризиците на потенцијалните клиенти и ангажмани и неколку постапки за длабинска анализа. Пред да прифатиме нов ангажман или клиент, утврдуваме дали имаме доволно ресурси за обезбедување квалитетна услуга, особено во стручни области, како и дали услугите што ги бара клиентот се соодветни за нас. Постапката за

одобрување е строга и не е можно прифаќање нов ангажман за ревизија без претходно одобрение од региооналниот или нашиот ДПП.

Во текот на нашата годишна постапка за продолжување на соработката со клиенти и ангажмани, ја разгледуваме обезбедената услуга и нашата способност да продолжиме со обезбедување квалитетни услуги, и потврдуваме дека клиентите ја делат посветеноста на ЕУ Македонија за квалитет и транспарентност во финансиското известување. Партнерот кој раководи со секоја ревизија, заедно со нашето раководство за ревизии и уверувања, на годишна основа врши преглед на нашиот однос со клиентот, кој е предмет на ревизија, со цел да утврди дали продолжувањето е соодветно.

Како резултат на оваа проверка, одредени ревизиски ангажмани се утврдени како ангажмани со високи барања, и според тоа, подлежат на дополнителни контроли во текот на ревизијата (подетален надзор), а соработката со некои клиенти се раскинува. Како и кај постапката за прифаќање нов клиент, нашиот ДПП е вклучен во постапката за одлучување во врска со продолжувањето соработка и мора да се согласи со одлуките за продолжување соработка.

Одлуката за прифаќање нов клиент, како и одлуката за продолжување соработка со постоечки клиент зависат од процената на ревизорскиот тим за тоа дали раководството на компанијата може да изврши притисок врз нас, да прифатиме несоодветни заклучоци за сметководството, ревизијата и известувањето, со што може да се намали квалитетот. Разгледувањата и заклучоците за интегритетот на раководството се од клучна важност за одлуките за прифаќање или продолжување соработка.

Вршење ревизии

ЕУ значително инвестира во подобрување на методологиите и алатките за ревизија, со цел да продолжи со извршување на високо квалитетни ревизии. Оваа инвестиција ја одразува посветеноста на ЕУ во градењето доверба на пазарите на капитал и во економиите насекаде во светот.

Методологија на ревизијата

Глобалната методологија за ревизија (ЕУ GAM или ЕУ ГМР) обезбедува глобална рамка за обезбедување висок квалитет на ревизорските услуги преку постојана апликација на мисловен процес, одлуки и процедури во ревизорските ангажмани, без оглед на нивната големина. ЕУ GAM исто така бара и усогласување со соодветните етички барања, вклучувајќи независност од клиентот, врз коишто вршиме ревизија. Вршењето проценки на ризик, нивното прегледување и измена како што е соодветно, како и користењето на таквите проценки за утврдување на природата,

времето и опсегот на процедурите за ревизијасе основа за ЕУ ГМР. ЕУ ГМР, исто така потенцира примена на професионален скептицизам при извршувањето на процедурите за ревизија. ЕУ ГМР е заснована на Меѓународните ревизорски стандарди (МСР) и е надолполнета во Македонија, со цел да биде во согласност со локалните ревизорски стандарди во Република Македонија и регулаторните или законски барања.

Користејќи ја онлајн алатката ЕУ Атлас, ревизорите на ЕУ имаат на располагање верзија на ЕУ ГМР, којашто е организирана во фази и теми, со цел да ја фокусира нашата ревизорска стратегија на ризиците на финансиските извештаи, како и дизајнирањето и извршувањето на соодветниот ревизорски одговор на тие ризици. ЕУ ГМР се состои од две клучни компоненти – барања и упатства, како и поткрепувачки форми и примери. Барањата и упатствата ги одразуваат двете ревизорските стандарди и ЕУ политиките. Формите и примерите вклучуваат водечки практични илустрации што ќе им помогнат во извршувањето и документирањето на ревизорските постапки.

Со помош на технологијата, ЕУ GAM може да се „профилира“ или прилагоди да ги даде потребните барања и упатства, во зависност од природата на субјектот, предмет на ревизија. На пример, постојат профили за котираните ентитети и останатите кои се сметаат помалку сложени ентитети.

По успешната пилот програма во 2019 година, ЕУ GAM беше ажуриран за да го вклучи првиот дигитален пристап до податоци за ревизијата во областа на професијата, кој се нарекува Дигитален GAM. Користејќи го пакетот анализатори на ЕУ Helix, протоколот на ревизорски процедури, дополнет со нови барања и упатства, го подобрува начинот на вршење на ревизии од страна на фирмите-членки на ЕУ. Пристапот за ревизија на ЕУ комбинира огромни количини на финансиски и нефинансиски податоци достапни од системите на субјектот кои претставуваат широк извор на знаење со што се овозможува на ревизорите на ЕУ да добијат доволно и воедно соодветни докази за ревизија. Преку визуелизација на сите расположливи податоци и примена на професионален скептицизам, ревизорите на ЕУ можат да овозможат раководството за да управува со високо квалитетна ревизија.

Направени се и други подобрувања како резултат на новите стандарди; покренети се нови ревизорски прашања; имплементирани се искуства; резултатите од надворешната и внатрешната контрола. Неодамна, ЕУ GAM е ажуриран и со барањата за ISA 540 (ревидиран), Ревизија на сметководствени проценки и поврзани обелоденувања (ефективни за ревизии во периоди кои започнуваат после 15 декември 2019 година) и

издаден е пакет на можности за спроведување на тие барања.

Покрај тоа, се следат тековните и настаните што се појавуваат, се објавуваат навремени комуникации кои се однесуваат на планирање и извршување на ревизијата а кои прашања се покренати за време на извршени контроли, како и други клучни теми од интерес на локалните регулатори на ревизијата и Меѓународниот форум на независни регулатори на ревизија (IFIAR). Поточно, во однос на влијанието што го има КОВИД-19 врз глобалната економија, издадено е упатство за решавање на сметководствените проблеми и финансиското известување со кои се соочуваат субјектите на кои што ревизија вршат фирмите-членки на ЕУ, како и ревизорски размислувања при вршење ревизии во тековната средина.

Технологија

Нашите ревизорски тимови користат технологија со цел за да им помогне при извршувањето и документирањето на извршената работа во согласност со ЕУ GAM.

ЕУ Canvas, нашата глобална ревизорска платформа, лежи во срцето на ревизијата и ни овозможува да обезбедиме висококвалитетна ревизија. ЕУ Canvas е изграден користејќи најсовремена технологија за веб апликации. Ова ни овозможува да обезбедиме безбедност на податоците и да го развиваме нашиот софтвер за да одговориме на промените во сметководствената професија и регулаторното опкружување.

Со користење профилирани прашања, ревизорските ангажмани во ЕУ Canvas автоматски се конфигурираат со информации што се однесуваат на барањата на листата за нашите клиенти и индустријата, со што ни помага да ги одржуваме нашите ревизорски планови прилагодени и ажурирани, како и ни обезбедува директна поврзаност со нашите ревизорски насоки, професионални стандарди и примери за документација. ЕУ Canvas е изграден кориснички 'интерфејс', којшто им овозможува на корисниците да ги визуелизираат ризиците и нивниот однос кон нашиот планиран одговор или работа во клучните области. ЕУ Canvas, исто така им овозможува поврзување на нашите ревизорски тимови, со цел за подобро да ги комуницираат ризиците и инструкциите, така што групациониот основен тим за секоја ревизија има контрола на планирање и надзор на ревизијата.

Во ЕУ Canvas е вклучен Мојот ЕУ портал за клиенти, за да им помогне на тимовите да комуницираат со клиентите и да ги рационализираат барањата на клиентот. Мобилни апликации се интегрирани со ЕУ Canvas за да им помагаат на нашите луѓе во нивната ревизорска работа; на пример, при следењето на статусот на ревизијата, сигурно собирање на

ревизорските докази и вршење на набљудување на пописот на залихите.

Ревизорските тимови користат други софтверски апликации, форми и обрасци во текот на различните фази на ревизијата, кои им помагаат во спроведувањето на процедурите, подготовката и документирањето на ревизорските заклучоци и извршувањето анализи. Ова вклучува ЕУ паметна автоматизација, збирка апликации кои се развиваат и се распоредуваат на глобално ниво преку ЕУ Canvas, за да им овозможат на професионалците за ревизија на ЕУ дигитално извршување на постапки и процеси на ревизија.

Дигитален GAM и аналитика на податоци

Во ЕУ, ние правиме анализа на податоците како составен ден на нашите ревизии. Нашата употреба на податоците и анализите не е само за дополнување на процедурите или визуелизациите. Станува збор за земање големи количини податоци од компаниите и примена на нашата глобална технологија (ЕУ Helix) и методологија (ЕУ GAM) за ревизија на тие податоци.

ЕУ Helix е библиотека на анализатори на податоци што се користат при нашите ревизии. Овие анализатори на податоци ја трансформираат ревизијата со анализирање поголем број релевантни податоци во ревизијата, идентификувајќи ги проблемите без користење модели и трендови во податоците и помага да се насочат подобро ревизорските потреби. Исто така, ни дава подобра перспектива, подобар увид и подлабоко разбирање на трансакциите и други области на ризик.

Развивме анализи коишто од почеток до крај ги покриваат работните циклуси на нашите клиенти, поддржани од програми за ревизија, засновани на анализа, за да помогнат во нивната примена.

Користејќи ги анализите на ЕУ Helix, нашите ангажирани тимови можат да ги подберат нивните оценки на ризиците од ревизијата, овозможувајќи ревизија на високоризични трансакции и овозможувајќи им на нашите луѓе, поставување подобри прашања за наодите од ревизијата и оценување на резултатите.

ЕУ Atlas е глобална технолошка платформа којашто им овозможува на нашите ревизори да пристапат до најновите сметководствени и ревизорски содржини, вклучувајќи надворешни стандарди, толкувања на ЕУ и мисли на раководството.

Формирање на ревизорски тимови

Политиките на ЕУ Македонија бараат годишен преглед на распоредот на ревизии на партнерите од нашето Раководство за уверување и ДПП, со цел да се осигура дека стручните лица кои извршуваат ревизии во друштва коишто котираат на берзата, ги

поседуваат соодветните квалификации (т.е. знаење, вештини и способности) за да ги исполнат своите ревизорски одговорности и дека тие работат во согласност со применливите законски прописи за ротација на ревизори.

Распределувањето луѓе во ревизорските тимови е исто така во надлежност на Раководството за ревизија. Факторите што се земаат предвид при распределбата на луѓе во ревизорски тимови вклучуваат: компетентност, опсег и комплексност на ревизијата, специјализирано знаење и искуство од областа на одредена индустрија, траење на ревизијата, континуитет и можности за обука на работното место. Кај покомплексните ревизии се разгледува дали постои потреба од посебна или дополнителна стручност за дополнување и подобрување на ревизорскиот тим.

Во многу случаи, внатрешните стручни лица се назначуваат како дел од ревизорскиот тим за да помагаат во спроведувањето на ревизорските постапки и да стекнат соодветни ревизорски докази. Ваквите стручни лица се ангажираат во ситуации коишто бараат посебни вештини или знаење, како што се информациски системи, вреднување средства и актуарска анализа.

Измама

Дел од посветеноста на ЕУ кон квалитетот е политика на постојано подобрување, што резултираше со новини во областа на ризиците и ревизорските процедури кои се однесуваат на измама. Овие иновации вклучуваат:

- ▶ Искористување на моќта на напредната технологија преку:
  - ▶ Задолжително користење на анализа на податоци за тестирање на измама
  - ▶ Подобрување на проценките на ризикот и обемот на ревизијата со користење на повеќе надворешни податоци и информации, како што се социјалните медиуми
  - ▶ Користење на електронски потврди како ревизорски докази секогаш кога е тоа можно, усогласување на евиденцијата на ревидираната компанија за банкарски трансакции со оние обезбедени од банката
- ▶ Задолжителна годишна обука за форензика за сите професионални ревизори

Преглед и консултации

Преглед на извршена ревизија

Во политиките на ЕУ се опишани условите за навремено и директно вклучување на поискусните експерти, како и потребното ниво на преглед за извршената работа. Сениорските членови од ревизорскиот тим вршат детален преглед на

ревизорската документација за да се утврдат точноста и целосноста. Партнерите и менаџерите во ангажманот извршуваат проверка на повисоко ниво, за да ја утврдат соодветноста на ревизорската работа во целина и презентацијата на поврзаните сметководствени и финансиски извештаи. Каде што е потребно, и врз основа на утврдени ризици, даночен експерт ги проверува значајните даноци и други релевантни работни документи. За друштвата што котираат на берза или одредени други друштва, прегледувачот на квалитетот на ревизијата (опишан подолу), врши увид во значајни области од сметководството, финансиското известување и вршењето ревизија, како и во финансиските извештаи на друштвото, што е предмет на ревизија и во нашиот извештај.

Природата, времетраењето и опсегот на прегледите на ревизијата зависат од многу фактори, вклучувајќи:

- ▶ Ризикот, материјалноста, субјективноста и сложеноста на предметот на ревизија
- ▶ Способноста и искуството на членовите на ревизорскиот тим, задолжени за подготовка на ревизорската документација
- ▶ Степенот на директно учество на прегледувачот во ревизијата
- ▶ Опсегот на користење консултации

Нашите политики, исто така ги опишуваат улогите и одговорностите на секој член од ревизорскиот тим за управување, насочување и надгледување на ревизијата, како и барањата за документирање на нивната работа и заклучоци.

Барања за консултации

Консултантски политики на ЕУ се изградени врз култура на соработка, при што ревизорските професионални лица се охрабруваат да споделуваат перспективи за комплексно сметководство, ревизија и пријавување проблеми. Бидејќи опкружувањето во кое работат фирмите-членки на ЕУ стана покомплексно и глобално поврзано, културата на ЕУ на консултации стана уште поважна за да им се помогне на компаниите-членки на ЕУ навремено да донесат соодветни заклучоци за субјектите што ги ревидираат. Барањата за консултации и поврзаните политики се дизајнирани да вклучуваат вистински ресурси, што ќе овозможи ревизорските тимови да донесат соодветни заклучоци.

ЕУ Културата на консултации им овозможува на тимовите за ангажирање да испорачуваат непречено, конзистентно и висококвалитетни услуги што ги задоволуваат потребите на субјектите кои се предмет на ревизија, нивните тела за управување и сите засегнати страни

За сложени и чувствителни прашања, имаме формален процес за барање консултации надвор од ревизорскиот тим, со останатите вработени кои имаат поголемо искуство или стручно знаење, пред сè со директорот за професионална практика (ДПП) и вработените задолжени за независноста. Во интерес на објективноста и професионалниот скептицизам, нашите политики од членовите на одделот за стручна практика и независност, како и некои други, бараат да се повлечат од консултациите доколку даваат услуги или давале услуги во даден временски период, на клиентот на кој однесува советувањето. Во овој случај, ќе бидат назначени други соодветни поединци.

Консултантски политики на ЕУ, исто така бараат да ги документираме сите консултации, вклучувајќи и писмена согласност од лицето или лицата кои биле консултирани, со цел да се докаже нивното разбирање на материјата и нејзино разрешување.

Проверка на квалитетот на ревизијата

Проверка на квалитетот на ревизијата се врши од ревизорски партнери, во согласност со професионалните стандарди за ревизија на сите друштва што котираат на берзата, некои компании од јавен интерес и оние што се смета дека имаат повисок ризик. Прегледувачите на квалитетот на ревизијата се искусни професионалци со значајно знаење на област. Тие се независни од ревизорскиот тим и се способни да обезбедат објективна процена на значајни прашања од областа на сметководството, ревизијата и известувањето. Извршувањето на прегледот на квалитетот на ангажманот, сепак, не ги намалува одговорностите на одговорниот партнерот за ангажманот и неговото работење. Во ниеден случај, одговорноста на прегледувачот на квалитетот на ревизија не може да биде пренесена на друго лице.

Прегледот на квалитетот на ревизијата вообичаено се врши низ целиот циклус на ревизијата, вклучувајќи го и планирањето, проценката на ризик, ревизорската стратегија и спроведувањето. Политиките и постапките за вршење и документирање на прегледот на квалитетот на ревизијата даваат конкретни насоки коишто упатуваат на природата, времетраењето и опсегот на постапките што треба да се извршат, како и потребната документација со којашто ќе се докаже дека тие се завршени. Во сите случаи, прегледот на квалитетот на ангажманот е завршен пред датумот на издавање на ревизорскиот извештај.

Регионалниот ревизиски лидер и Регионален ДПП ги одобрува сите прегледи на квалитетот на ангажманите.

Процес на решавање на професионалните несогласувања во рамките на ревизорскиот тим

ЕУ има култура на соработување, којашто ги охрабрува и очекува луѓето да се изјаснат, без страв од омраза, во случај на професионално несогласување или доколку се чувствуваат непријатно во врска со некое прашање што се однесува за клиент на ревизија. Политиките и постапките ги овластуваат членовите на ревизорските тимови, така што бараат од нив да го искажат своето несогласување во врска со значајни прашања од областа на сметководството, ревизијата и известувањето.

Ваквите политики им се претставуваат на луѓето на почетокот на нивното вработување во ЕУ, а ние продолжуваме да промовираме култура којашто ја зајакнува одговорноста и овластувањето на вработените да ги изнесуваат своите ставови и да ги согледаат гледиштата на другите.

Разликите во стручните мислења, коишто произлегуваат за време на вршењето ревизија, најчесто се решаваат на ниво на ревизорскиот тим. Сепак, доколку некој поединец кој учествува во расправа во врска со некој проблем не е задоволен со одлуката, тој или таа има и право и обврска да го проследи проблемот на повисоко ниво на одговорност, сè додека не биде постигната согласност или донесена конечна одлука.

Понатаму, доколку прегледувачот на квалитетот на ревизија даде препорака којашто партнерот на ревизијата не ја прифаќа или доколку проблемот не биде решен на задоволство на прегледувачот, ревизорскиот извештај нема да биде објавен сè додека проблемот не биде решен. Разликите во професионалното мислење кои што се решаваат преку консултација преку професионална пракса се соодветно документираны.

Ротација и долга соработка

ЕУ ја поддржува задолжителната ротација на партнерот за ревизија, со цел да помогне во зајакнувањето на независноста на ревизорот. ЕУ Македонија се придржува на барањата за ротација на партнерот за ревизија, според кодексот на Меѓународниот одбор за етички стандарди во сметководството (МОЕСС) и Законот за ревизија на Република Северна Македонија, како и Комисијата за хартии од вредност (КХВ), доколку е потребно. ЕУ Македонија ја поддржува ротацијата на партнерот за ревизија, затоа што таа нуди нова перспектива и ја промовира независноста од раководството на друштвото, притоа задржувајќи ја стручноста и познавањето на деловното работење. Ротацијата на партнерот за ревизија, во комбинација со условите за независност, усовершените системи на внатрешна контрола на квалитетот и независниот надзор над ревизијата, помагаат во зајакнувањето на

независноста и објективноста и се важни заштитни мерки за квалитетот на ревизија.

За ентитетите од јавен интерес (PIEs), Глобалната политика за независност на ЕУ бара водечкиот партнер за ангажман, прегледувач на квалитет на ангажманот и другите партнери за ревизија кои донесуваат клучни одлуки за прашања од значење за ревизијата (заедно, „клучните партнери за ревизија“) да се ротираат на седум години. За нов ентитет од јавен интерес (вклучително и ново котирано друштво), клучните партнери за ревизија може да останат на ангажманот дополнителни две години пред да се направи промена на целиот тим, доколку тие работеле на компанијата шест или повеќе години пред котирањето.

По завршувањето на максималниот предвиден период за давање на услугата по што следи ротација, главниот ревизиски партнер не смее да води или да контролира ревизиски услуги кон друштвото од јавен интерес ревизиски клиент се додека не помине предвидениот период. Овој период изнесува 5 години за водечкиот ревизиски партнер, 3 години контролорот на квалитет на ангажманот и 2 години за другите партнери кои подлежат на ротација.

Во случаи кога потребниот cooling-off период за водечкиот партнер за ревизија утврден од локалниот законски орган или регулатор е помалку од 5 години, cooling-off период поголем од три години може да биде заменет со инаку потребниот 5 годишен cooling off период. Овој законски исклучок за водечкиот ревизиски партнер може да биде применет само во ревизиски периоди кои почнуваат пред 15 декември 2023.

Покрај барањата за ротација на партнерот за ревизија, кои се применуваат кај клиентите за ревизија од јавен интерес, ЕУ воспостави рамка за долгорочни заштитни асоцијации, која во согласност со барањата на Кодексот IESBA вклучува и разгледување на законите за независност создадени со вклучување на професионалци во текот на долг временски период на ревизија и рамка за заштитни мерки за решавање на ваквите закани.

Поседуваме алатки за следење на ротирањето на партнерите, со цел за да се овозможи успешен надзор над усогласеноста со условите. Исто така, спроведовме и процес за планирање и донесување одлуки за ротација на партнерите, којшто вклучува консултации со и одобренија од нашиот оддел за професионална практика и независност.

Надворешна ротација

За субјектите од јавен интерес се придржуваме кон барањата за надворешна ротација од чл. 17 (1) од Регулацијата за ревизија на ЕУ и локалната регулатива.

Проверки за квалитетот на ревизијата

Глобалната програма за проверка на квалитетот на ревизијата (ПКР) е основа на нашиот процес за надзор над квалитетот на ревизијата. ЕУ Македонија ја спроведува глобалната програма за ПКР, поднесува извештаи за резултатите и подготвува соодветни акциони планови. Првичната цел на програмата е да се утврди дали системите за контрола на квалитет, вклучувајќи ги и оние на ЕУ Македонија, се креирани на соодветен начин и дали тие се применуваат во вршењето ревизија за да се обезбеди разумно уверување за усогласеност со политиките и постапките, професионалните стандарди и законски прописи. Глобалната програма за ПКР е усогласена со насоките што се опфатени во Меѓународниот стандард за контрола на квалитет бр. 1 и амандманот и се дополнуваат доколку е потребно за да се усогласат со професионалните стандарди и законски прописи на Република Северна Македонија. Програмата, исто така придонесува кон постојаните напори на ЕУ Македонија да ги препознае областите во коишто можеме да го подобриме нашето работење и да ги усовршиме нашите политики и постапки.

Глобалната програма за ПКР се спроведува на годишно ниво и е координирана и следена од претставници на мрежата на ДПП, а под надзор на глобалното раководството за ревизија и услуги за уверување.

Ангажманите коишто се проверуваат секоја година, се избираат врз основа на ризик, нагласувајќи ги големите и сложени ревизорски клиенти или оние од значителен јавен интерес вклучувајќи елементи на не предвидливост. Глобалната програма за ПКР вклучува детален преглед на работните документации, притоа земајќи ги предвид ризиците, покривајќи голем број од клиентите кои котираат и кои не котираат на берзата, за да се оцени усогласеноста со внатрешните политики и процедури, барањата на ЕУ GAM и релевантните домашни професионални стандарди и законски прописи. Исто така, програмата вклучува и преглед на примерок на неревизорски ангажмани. Со ова се оценува усогласеноста со релевантните професионални стандарди и внатрешни политики и процедури што треба да се применуваат при вршењето неревизорски услуги. Понатаму, се спроведуваат проверки на ниво на практиката (фирма), за да се оцени усогласеноста со политиките и процедурите за контрола на квалитет во рамките на функционалните области што се истакнати во МСКК бр. 1.

Глобалната програма за ПКР ги надополнува надворешните контроли на практиката и инспекциските активности, како што се програмите за инспекција на законитоста и надворешното оценување од конкурентите. Исто така не

информира за нашата усогласеност со професионалните стандарди, политики и процедури.

Прегледувачите на ПКР и лидерите на тимовите се избираат врз основа на нивните вештини и професионални компетенции во сметководството и ревизијата, како и индустријата за којашто специјализираат; често, тие работат во Глобалната програма за ПКР повеќе години и имаат изразени вештини за извршувањето на програмата. Лидерите и прегледувачите на тимовите се независни од ангажманите и тимовите што ги контролираат и најчесто им се назначуваат инспекции надвор од нивната домашна локација.

Пандемијата COVID-19 претстави посебен предизвик за глобалната програма ПКР во 2020 година како резултат на ограничувањата на патувањето и интеракцијата лице в лице.

Резултатите од глобалната програма за ПКР и надворешните прегледи на работата и инспекциите се оценуваат и комуницираат со цел за да се подобри квалитетот. Сите планови за подобрување на квалитетот ги опишуваат дополнителните активности што треба да се преземат, одговорните луѓе, распоредот и крајните рокови, како и потписите за извршени активности. Мерките за решавање проблеми во однос на квалитетот на ревизијата, што се забележани од глобалната програма за ПКР, регулаторните инспекции и од колеги, се решаваат од Раководството за уверување и нашиот ДПП, со дополнето мислење од групите за управување со ризик. Активностите ги надгледува нашиот ДПП и раководството за уверување. Овие програми обезбедуваат значајна повратна информација од надзорот над практиката за нашите континуирани напори за подобрување квалитетот.

Надворешна проверка на квалитетот на ревизијата

Работењето на ЕУ Македонија и нашите регистрирани законски ревизори се предмет на периодична контрола од Институтот на овластени ревизори на Република Македонија (ИОРРМ), и тоа најмалку еднаш на три години. Како дел од овие инспекции, ИОРРМ ги оценува системите за контрола на квалитет и врши проверка на поединечни ангажмани.

Последната контрола за проверка на квалитетот од Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија беше спроведена во ноември 2019 година. Финалниот извештај беше издаден во март 2020 година и не беа утврдени материјални наоди или недостатоци.

Ние го почитуваме и имаме придобивки од процесот на контрола на ИОРРМ. Детално ги оценуваме покренатите прашања за време на контролата, со цел за да се препознаат областите во коишто

можеме да го подобриме квалитетот на ревизија. Ангажманите во кои постојат значајни наоди се предмет на глобалниот процес за детектирање на причина за нивно настанување. Заедно со процесот на ПКР, надворешните контроли овозможуваат значаен увид во квалитетот на ревизиите на ЕУ. Увидите ни овозможуваат во ефикасно извршување на високо квалитетни ревизии.

Информации за горенаведениот законодавен орган може да се најдат на интернет-страницата www.iorm.org.mk.

Усогласеност со законските барања

Глобалниот работен кодекс поставува јасни стандарди коишто ги предводат нашите активности и нашето деловно работење. ЕУ Македонија е во согласност со применливите закони и прописи, и вредностите на ЕУ се основа за нашата посветеност во вршењето на вистинската работа. Оваа важна посветеност е поддржана со голем број политики и постапки, објаснето во следниве параграфи подолу.

Антикорупциска политика

Глобалната антикорупциска политика им дава насоки на нашите вработени во однос на одредени неетички и незаконски активности. Таа ја нагласува обврската на нашите вработени да се придржуваат до законите за антикорупција и дава поширока дефиниција за мито. Исто така, ја идентификува одговорноста за поднесување пријава во случај на откривање мито. Препознавајќи го *Insider trading* растечкото глобално негативно влијание на митото и корупцијата, се зголемуваат напорите за воспоставување мерки против подмитување насекаде низ ЕУ, а обуките за нашиот персонал се задолжителни.

Тргување со повластени информации

ЕУ глобалната политика за тргување со повластени информации ја потврдува обврската на нашите луѓе да не тргуваат со хартии од вредност со повластени информации, дава детали за тоа што претставува повластена (инсајдерска) информација и идентификува со кого нашите луѓе треба да се консултираат ако имаат прашања во врска со нивните одговорности.

Трговски санкции

Земајќи го предвид нивото на глобална интеграција на ЕУ, од голема важност е да бидеме свесни за постојано променливата ситуација во поглед на меѓународни трговски санкции. ЕУ ги следи санкциите што се изречени во различни делови од светот, и на нашиот персонал му дава насоки за засегнатите активности.

Приватност на податоци

Глобалната политика за приватност на лични податоци на ЕУ ревидирана и реиздадена во 2018 ги поставува начелата што се применуваат за употреба и заштита на лични податоци, вклучувајќи ги и оние што се однесуваат на тековните, минатите и потенцијалните вработени, клиенти, доставувачи и деловни соработници. Оваа политика е во согласност со барањата на Општите Регулативи за заштита на личните податоци на Европската Унија, со применливите закони и прописи за заштита на податоци и приватност при обработката на лични податоци. Исто така, ЕУ има правила за деловно работење одобрени од регулаторите на Европската Унија за да се олесни движењето на личните податоци во рамките на мрежата ЕУ. Освен тоа, ние имаме политика што се однесува на посебните услови за приватност и деловни потреби во Северна Македонија.

Зачувување на документи

Глобалните и локалните политики на ЕУ за чување на документи се однесуваат на сите ангажмани и вработени. Оваа политика нагласува дека сите документи мора да бидат зачувани за во случај кога некое лице ќе дознае за каква било поднесена или разумно очекувана тужба, парница, истрага, судска покана или друга владина постапка, а којашто не вклучува нас или некој од нашите клиенти и што може да се однесува на нашата работа. Исто така, се однесува на законските прописи во Република Северна Македонија, применливи за подготвување и одржување работни документации, коишто се релевантни за извршената работа.

Типови практика на независност

Политиката на ЕУ за независност, бара од ЕУ Македонија и од нашите вработени да делуваат во согласност со стандардите за независност што се применуваат во посебни ангажмани, вклучувајќи ги на пример, стандардите за независност на Меѓународниот одбор за етички стандарди во сметководството (МОЕСС), на Меѓународната федерација на сметководители (МСФ) и Законот за ревизија на Република Северна Македонија.

Ние ја разгледуваме и вреднуваме независноста од неколку перспективи, вклучувајќи ги: нашите финансиски односи и оние на нашите вработени; работни односи; деловни односи; дозволивоста на неревизорски услуги што им ги нудиме на клиентите кои се предмет на ревизија; дозволена ротација на фирми и ротација на партнер; договори за ревизорски надоместоци; претходно одобрение од Одборот за ревизија (доколку е применливо); и надомест и компензација на партнер.

Неусогласеноста со применливите професионални прописи за независност ќе влијае врз одлуките за унапредување и надомест на одредено лице, и може да доведе до други дисциплински мерки, вклучувајќи и исклучување од ЕУ Македонија.

ЕУ Македонија ги применува глобалните апликации, алатки и процеси на ЕУ, што ни помагаат нам, на нашите стручни лица и други вработени, да постапуваме во согласност со политиките на независност.

Глобална политика за независност на ЕУ

Глобалната политика за независност на ЕУ содржи прописи за независност што се однесуваат на фирмите членки, стручните лица и други вработени во ЕУ. Тоа е силна политика што е креирана според Моралниот кодекс на МОЕСС, но со построги барања доколку е пропишана од законодавен орган. Политиката исто така содржи корисни насоки за да им се помогне на вработените да ги применуваат правилата за независност. Глобалната политика на независност на ЕУ е достапна и пребарлива преку интранетот на ЕУ.

Систем за глобална независност (СГН)

ГИС е алатка базирана на Интранет, којашто им помага на ЕУ професионалци да ги идентификуваат субјектите наведени во листата, од кои е потребна независност и ограничувањата за независност што се применуваат. Најчесто, тие се наведени котираны клиенти за ревизија и нивните подружници, но тие можат да бидат и други видови уверување или ревизорски клиенти. Алатката ги вклучува податоците од семејното дрво во врска со филијали на котираните клиенти за ревизија, и се ажурираат од тимовите за ревизија на клиентите. Податоците на ентитетот вклучуваат ознаки коишто укажуваат на правилата за независност што се однесуваат на секој ентитет, и им помагаат на нашите луѓе да одредат кои услуги можат да бидат обезбедени или други интереси или поврзаности што можат да се внесат.

Глобален систем за надзор

Глобалниот систем за надзор (ГСНА) е друга важна глобална алатка што помага во идентификувањето забранети хартии од вредност и други недозволены финансиски интереси. Од лицата кои се назначени за раководители (менаџери) и на повисоки функции, се бара да ги регистрираат сите хартии од вредност што тие или членовите на нивните потесни семејства ги поседуваат, во ГСНА. Кога поединец ќе изврши регистрација на забранети хартии од вредност, тој добива известување и треба да се ослободи од тие хартии од вредност. Идентификуваните исклучоци се пријавуваат преку Глобалниот систем за пријавување инциденти на независност (ГСПИН), поради законски барања.

ГСНА, исто така овозможува годишно и квартално потврдување на усогласеноста со политиките на независност, како што е подетално опишано подолу.

Почитување на независноста

ЕУ вовеле неколку процеси и програми, чијашто цел е надзор над усогласеноста со прописите за независност на фирмите-членки на ЕУ и нивните вработени. Тука се опфатени следниве активности, програми и процеси.

Потврда за независност

Секоја година, ЕУ Македонија е вклучена во процесот на разни области за да се потврди усогласеноста со Глобалната политика за независност и да се пријават идентификуваните исклучоци, доколку има такви.

Сите стручни лица на ЕУ и одредени други лица, во зависност од нивната улога или функција, мора да потврдат дека дејствуваат во согласност со политиките и постапките на независност барем еднаш годишно. Сите партнери се обврзани да поднесуваат потврди на секои три месеци.

Глобални прегледи на почитување на независноста

ЕУ спроведува бројни тестирања во фирмите – членки, за да ја процени усогласеноста со прашањата на независност. Тоа подразбира и проверка на неревизорски услуги, деловни односи со друштва што се предмет на наша ревизија и финансиски односи со фирмите-членки.

Тестирање на независноста на индивидуална основа

Секоја година, глобалниот тим на ЕУ за независност воспоставува програма за тестирање на усогласеноста со барањата за лична потврда на независност и за пријавување податоци во ГСНА. Еден вработен (менаџер) во ЕУ Македонија беше опфатен во рамки на циклусот на тестирање во 2019 година.

Неревизорски услуги

Ние ја следиме усогласеноста со професионалните стандарди коишто го регулираат давањето неревизорски услуги на ревизорски клиенти преку најразлични механизми. Тука се вклучени употребата на алатки (на пр. ГАППС - види страница 15 и Алатката за подготовка на референтен список на услуги (АПРСУ) - види подолу), обуки и потребните постапки што биле користени во текот на спроведувањето ревизији и внатрешни инспекции. Ние исто така имаме воспоставен процес за прегледување и одобрување одредени неревизорски услуги пред прифаќање на ангажманот.

Глобална едукација за независност

ЕУ развива и поставува разни образовни програми за независност. Сите стручни лица и одредени други вработени треба да учествуваат на годишната едукација за независност, со цел за да се овозможи одржување на нашата независност од друштвата што се предмет на наша ревизија.

Годишната програма за едукација за независност ги покрива нашите барања за независност, насочувајќи се на неодамнешните промени во политиката, како и на важни теми и предмети од постојано значење. Навременото спроведување на годишната едукација

за независност е задолжително и следено внимателно.

Целта е да им се помогне на вработените во ЕУ да ја разберат својата одговорност и да му се овозможи секому од нив, и на ЕУ, да се ослободи од влијанијата коишто се сметаат за некомпатибилни со објективноста, интегритетот и непристрасноста при извршувањето ревизорски услуги кај секој ревизорски клиент.

Покрај годишната програма за едукација за независност, свесноста за независност се промовира преку бројни настани и материјали, вклучувајќи и програма за едукација на нови вработени, поважни програми и наставна програма за основните услуги на ЕУ.

Алатка за подготовка на референтен список на услуги (АПРСУ)

Постојано го оценуваме и следиме нашето портфолио на услуги за да потврдиме дека е во согласност со законот и професионалните стандарди, како и за да се осигураме дека ги користиме соодветните методологии, постапки и поставени процеси, паралелно со развојот на нови услуги. Доколку е потребно, ги прекинуваме или забрануваме услугите што може да ја изложат независноста на ризик. АПРСУ на нашите вработени им обезбедува информации во врска со услугите што ги нудиме. АПРСУ опфаќа и насоки во врска со услугите што може да им се обезбедуваат на клиенти кои се предмет на ревизија и на клиенти кои не се предмет на ревизија, како и прашања за независност и управување со ризик.

Алатка за оценување на деловни односи (АОДО)

Од вработените на ЕУ се бара да ја користат АОДО во многу околности, со цел за да проценат и добијат одобрение однапред за секој потенцијален деловен однос со клиент на ревизија, со што ќе ја поддржат нашата усогласеност со барањата за независност.

Одбори за ревизија и надзор на независноста

Ја препознаваме важната улога што одборите за ревизија и слични органи за корпоративно управување ја имаат при надгледувањето на независноста на ревизорот. Овластените и независни одбори за ревизија се од витално значење за акционерите при заштитата на независноста и спречувањето судир на интереси. Ние сме посветени на силна и редовна комуникација со одборите за ревизија и со оние кои се задолжени за управување. Преку програмите на ЕУ за проверка на квалитетот, ние ја следиме и тестираме усогласеноста со стандардите на ЕУ за комуникации со одборот за ревизија, како и за претходно одобрување услуги, доколку е соодветно.

Континуирано образование на овластените ревизори и вработените

Професионален развој

Постојаниот развој на вештините на нашите луѓе и нивното знаење се неопходни за за достигнување на нашата цел за зајакнување на довербата на пазарот на капитал.

Обезбедување на можности за вистински искуства, учење и тренирање им помага да растат и да го достигнат својот потенцијал со променливо темпо на прогресија како што е најдобро за нив.

Собраните искуства од ден се распоредени на локално ниво на систематски начин додека основната програма за учење на ревизија на ЕУ е глобално конзистентна. Ова е поддржано преку тренирање на работното место од повеќе искусни професионалци што помага да се трансформираат знаењето и искуството во пракса.

Учењето се реализира преку наградуваната Академија за ревизија, во која се комбинирани интерактивни симулации спроведени во училиницата и модули „на барање“ за електронско учење со соодветно засилување и поддршка од страна на апликација. Ова е дополнето со програми за учење кои се развиваат како одговор на промените во стандардите за сметководство и известување, стандардите за независност и професионалност, нова технологија и проблеми со новите практики.

Кога фирма-членка на EYG врши ревизија и прегледува финансиски извештаи, изготвени според Меѓународните финансиски стандарди за известување (МСФИ или IFRS), соодветни членови на тимот се обучуваат со цел да бидат овластени за ревизија на финансиски извештаи во согласност со МСФИ (IFRS).

ЕУ бараме од нашите професионални ревизори да имаат најмалку 20 часа (Овластени ревизори во Македонија – 30 часа) континуирана професионална едукација секоја година и најмалку 120 часа во период од три години. Од овие часа, 40% (8 часа секоја година и 48 часа во период од три години) мора да имаат технички предмети што се поврзани со сметководство и ревизија. Во текот на 2020 година, овластените ревизори посетија обуки од најмалку 30 часа годишно, во рамки на континуираниот професионален развој во областа сметководство и ревизија, организирани од

страна на Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија.

Знаење и внатрешна комуникација

Покрај професионалниот развој и управувањето со успешноста ние ја разбираме важноста да им обезбедиме навремени информации на тимовите коишто работат кај клиентите, со цел за да им се помогне во вршењето на професионалните одговорности. ЕУ направи значајни инвестиции во мрежите на знаење и комуникација, со цел да овозможи брзо ширење информации, и да им се помогне на луѓето да соработуваат и да споделуваат најдобри типови практика. Дел од ЕУ алатките се следните :

- ▶ ЕУ Атлас, којшто вклучува локални и меѓународни стандарди за сметководство и ревизија, како и насоки за толкување
- ▶ Публикации како што се Меѓународни ОППС, развој на МСФИ и илустративни финансиски извештаи
- ▶ Светски вести за сметководство и ревизија е неделен весник на новости којшто ги покрива политиките за ревизија и независност, случувањата од носителите на стандардите и регулаторите, како и внатрешни коментари на истите
- ▶ Известувањата и предупредувања за типови практика и веб-програми вклучуваат низа глобални и домашни известувања за практиката и конкретни емисии за практиката во рамките на практиката на уверување.

Управување со успешноста во работењето

LEAD е рамка на ЕУ што ги поврзува кариерата, развојот и перформансите на луѓето. LEAD е клучниот двигател во создавањето на постепена промена во искуството на луѓето во ЕУ. Преку постојани повратни информации, развој и разговори со советникот за развојот во кариерата, LEAD ги усогласува луѓето со стратегијата на Следниот бран и им овозможува да се фокусираат на иднината.

Тој е дизајниран да го поддржува растот и развојот на ЕУ луѓето во сите фази од нивната кариера во ЕУ. Личниот профил на секој поединец овозможува лесна интерпретација на нивниот придонес во однос на димензиите за лидерство во ЕУ, вклучувајќи квалитет, управување со ризик и техничка извонредност како и проценка на перформансите во однос на колегите од исто ниво.

Повратните информации добиени за време на годишниот циклус се собираат и се користат како влез за програмите за компензација и наградување.

Редовното поврзување со советникот на теми како што се различни насоки во кариерата, примена на технологиите што се појавуваат, вклучување во нови тимови и учење помага да се идентификуваат можностите за понатамошен развој и да се градат вештини насочени кон иднината.

Приходи и надоместоци

Финансиски информации

Финансиските информации претставуваат комбинирани, неконсолидирани приходи и вклучуваат фактурирани трошоци на клиенти, како и приходи што се поврзани со фактурирања на други компании-членки на ЕУ. Износите на приходите што се обелоденети во овој извештај, вклучуваат приходи како од ревизорски така и од неревизорски клиенти.

Приходот е прикажан во согласност со сметководствените стандарди применливи во Република Северна Македонија, вклучувајќи:

1. Приходи од законска ревизија на годишни и консолидирани финансиски извештаи на PIEs (ентитети од јавен интерес) и субјекти кои припаѓаат на група претпријатија чиешто матично претпријатие е *PIE*
2. Приходи од законска ревизија на годишни и консолидирани финансиски извештаи на други ентитети
3. Приходи од дозволените неревизорски услуги на субјекти кои се предмет на ревизија од законскиот ревизор или ревизорската фирма
4. Приходи од неревизорски услуги на други ентитети

Финансиски информации за годината што завршила на 31 декември 2020 година, изразени во македонски денари

Услуга	Приходи (МКД)	Процент
Ревизорски услуги	39.654.239	84,0%
Други ревизорски услуги	906.917	1,9%
Даночни услуги	-	-%
Останатите неревизорски услуги	6.655.296	14,1%
Вкупно	47.216.452	100%

Исплаќање надомест на партнерите

Квалитетот е во центарот на ЕУ стратегијата и претставува клучна компонента во системите за управување со ефикасноста. Партнерите на ЕУ Македонија се оценуваат и наградуваат врз основа на критериуми кои вклучуваат специфични индикатори за квалитет и проценка на ризик, кои опфаќаат активности и резултати.

LEAD за партнери, претпоставени, извршни директори и директори (PPEDDs) се однесува на сите партнери во фирмите членки на EYG секаде во светот. LEAD за PPEDDs ја засилува глобалната бизнис агенда продолжувајќи да ги поврзува перформансите со пошироките цели и вредности. Процесот вклучува поставување на цели, тековни повратни информации, планирање на личен развој и преглед на перформансите, што е поврзано со признавањето и наградувањето на партнерите. Документирањето на целите на партнерите и нивниот перформанс е камен темелник во процесот на евалуација. Целите на партнерот се бара да рефлектираат различни глобални приоритети, од кои едниот е квалитетот.

Политиките на ЕУ забрануваат евалуација и компензација на водечките партнери за ревизија и други клучни партнери за ревизија во ангажман заснован на продажба на не-ревизиски услуги на компаниите на кои вршат ревизија. Ова на нашите партнери им ја засилува професионалната обврска да останат независни и објективни.

Специфични мерки за квалитет и ризик се развиени во однос:

- ▶ Техничко искуство
- ▶ Живеење според вредностите на ЕУ, што се докажува со однесувањата и ставот
- ▶ Прикажување знаење и лидерство во областа на управувањето со квалитет и ризици

- ▶ Усогласеност со политики и процедури
- ▶ Усогласеност со закони, прописи и професионалните должности
- ▶ Придонес кон заштита и зајакнување на брендот

ЕУ филозофијата за давање надомест на нашите партнери бара јасни разлики во наградите, во зависност од нивото на работна успешност на партнерот, што се мери со процесот ГУУРП. Партнерите се оценуваат на годишно ниво за нивната работна успешност во обезбедувањето квалитет, исклучителна услуга кон клиенти и вклученост на луѓето покрај нашите финансиски и пазарни мерила.

Ние работиме според систем кој што бара квалитетот да е значаен дел во оценувањето на севкупната финална годишна оцена на партнерот.

За да се утврдат различни пазарни вредности за различни вештини и улоги, и за да се привлечат и задржат поединци со голема успешност во работењето, следниве фактори се земаат предвид при пресметувањето на наградата:

- ▶ Искуство
- ▶ Улога и одговорност
- ▶ Долгорочен потенцијал

Случаите на неусогласеност со стандардите за квалитет резултираат со казни, коишто може да вклучуваат и прилагодување на надоместокот, дополнителна обука, дополнителен надзор или прераспределување за друга работна задача. Повторувањето на неусогласување или сериозно непочитување на стандардите за квалитет може да резултираат и со исклучување од ЕУ Македонија.

Прилог 1

Клиенти на ревизија на ЕУ Македонија

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2020 година, ЕУ Македонија ги изврши ревизиите на следните ентитети од јавен интерес:

Фруктал Мак АД Скопје

НЛБ Банка АД Скопје

ОКТА АД Скопје

Охридска банка АД Скопје

Вабтек МЗТ АД Скопје

Дистрибуција на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

Жито Лукс АД Скопје

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2020 година, ЕУ Македонија ги изврши следните законски ревизиите:

Атлантиц Траде ДООЕЛ Скопје

Атлантиц Гранд ДООЕЛ Скопје

АТУ Македонија ДООЕЛ Мралино, Илинден

АПТИВ СЕРВИСЕС МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

А1 МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ

Балкан Енерџи Груп - БЕГ АД Скопје

Ван Хол ДООЕЛ Македонија, Скопје

ВУРТ Македонија Д.О.О.Е.Л. СКОПЈЕ

Гентерм Северна Македонија доел Прилеп

Европа Лек Доел Скопје

Евро млекара ДООЕЛ Скопје

Еколог Тетово

ЕМК ДООЕЛ Мали Хидроелектрани Скопје

Енерџи Деливери Солушнс ЕДС АД

ЕУРОНИКЕЛ ИНДУСТРИ доо с.Возарци, Кавадарци

Зентива Пхарма Македонија експорт-импорт Скопје

ИНТЕРЕУРОПА ДООЕЛ Скопје

Империал Тобако ТКС А.Д - Скопје

Кемет електроникс Македонија ДООЕЛ, Скопје

Куне и Нагел ДООЕЛ Скопје

Леар корпоратион ДООЕЛ Тетово

ММС Комуникации ДОО Скопје

Нептун ДОО, Скопје

Нестле Адриатик Македонија ДООЕЛ Скопје

Орбико ДОО Скопје

ПОДРАВКА ДООЕЛ Петровец

Паком Компани ДООЕЛ Скопје

Порше Македонија ДООЕЛ Скопје

Порше Лизинг АД Скопје

Порше Брокер ДООЕЛ Скопје

Производство на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

СЕГ - Скопје Еаст Гате ДОО Скопје

Снабдување со топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

Сокотаб ДООЕЛ Битола

ТАВ Македонија ДООЕЛ Мралино, Илинден

Телелинк МК ДОО Скопје

ТЕ-ТО АД Скопје

Феникс фарма ДООЕЛ Скопје

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2020 година, ЕУ Македонија ги изврши следниве договорни услуги:

АГБ Нилсен медиа рисрч ДОО Скопје

Американска стопанска комора во Македонија

Еаст Гате Малл ДООЕЛ Скопје

Еаст Гате Ливинг ДООЕЛ Скопје

Г- Македонија ДООЕЛ Скопје

Данске Комодитис ДООЕЛ Скопје

Леар корпоратион ДООЕЛ Тетово

Македонски Телеком АД Скопје

Миссириан ДООЕЛ Струмица

МСЦ ДООЕЛ Скопје

Сервис Македонија ДООЕЛ Скопје

Стопанска Комора за Информатички и Комуникациски Технологии-МАСИТ Скопје

Текстил логистик Македонија ДООЕЛ Штип

Head Office/Secretariat of the Regional Rural Development Standing Working Group in South-Eastern Europe (SWG) - Скопје

Прилог 2

Изјава од раководството за ефективност на функционирањето на системот за контрола на квалитетот

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје, потврдува дека применетиот систем за внатрешна контрола на квалитетот е ефективен и ги задоволува меѓународните и локалните стандарди за контрола на квалитет.

Николај Гарнев

Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

Изјава за независноста на Друштвото за ревизија, со којашто се потврдува постоењето и извршувањето внатрешни процедури за проверка на усогласеноста на независност:

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје изјавува дека внатрешните процедури за проверка на усогласеноста на независност постојат и се спроведуваат (годишни изјави за независност од сите вработени на Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО и изјави за независност од членовите на тимовите на ниво на ангажмани).

Николај Гарнев

Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

Изјава за политиката и усогласеност на Друштвото за ревизија со условите за постојан професионален развој:

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје изјавува дека внатрешните политики за постојан професионален развој на овластените ревизори и другите вработени се во согласност со глобалните политики на ЕУ и барањата на Законот за ревизија на Република Северна Македонија.

Николај Гарнев

Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, strategy, transaction and consulting services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

©2020 EY Macedonia

All Rights Reserved.

BMC Agency

GA 1016683

EYG 006433-20Gbl

ED None